

Any XVIII

BARCELONA Núm. 858
Barcelona 16 Febrer de 1905

Cassadora infatigable,
dú que voldria trobar
un jovenet ben amable,
que l' ajudés a cassar.

De dijous á dijous

Shan acabat aquells temps ditxo os que 'ls cataláns gaudíam; fent caure la balansa de la governació del Estat cap al costat que 'ls interessos materials de la terra demanavan.

Ja no hi ha á Madrid per defensar la causa de Catalunya, advocats tan destres com en Prim y en Pi y Margall ó en Figuerola.

Avuy en día per enxiquirns', bo y amoixans' l' esquena, com si amansessin un gat masqué, proclaman els intellectuals de las Corts, com glorias de la nostra patria xica, 'ls artistas que se 'n hi van, desd' aquí.

Mes els polítichs, els hisendistas, ¿ahont son?
¿Per ahont devallan?

Trumfan en Guimerá, en Rosiñol, l' Iglesias y fins en Capella en literatura.

Proclaman á la comedia que 'n Enrich Borrás n' es lo mellor cómich d' Espanya... y ja s' el disputan llurs empreses per l' Espanyol, encoratjadas ben segur ab l' éxit d' Andrónica.

En Ramón Casas, guanya medalla d' honor á la darrera exposició de Bellas Arts... y els quadros del Urgell, qu' aquí no més alaban las críticas de quatre diaris, son comprats á bons preus.

En Querol y en Blay, declarats mestres de l' escultura, no s' entenen de tanta feyna.

En Vives, aixorda ab tanta música tots els recóns, després de ferla sentir per tot Madrid y en Morera s' en porta el títul y la paga de mestre.

Fins 'ls metjes.

En Requesens guanya la catedra de obstetricia del colegi de Sant Carlos y en Pi y Sunyer la de Fisiología de l' Universitat Sevillana.

Las llanillas y panyos de Sabadell y Tarrasa... las empesas de ca 'n Tolrá... y moltras que deixém d' anomenar perque may més acabaríam, arriuan y fins superan á las estranjeras en bon gust y qualitats, admetentlas per bonas els que las havían rebutxadas fins ara prenentlas per inglesas, quants encara creuhen erradament, qu' aquí, de treballar be no 'n sabém.

¡Tornemho á dir!

La bona-volensa ab l' esforços individual, que trovém molt lloable, mes que sía gayrebé en tots els cassos de bona lley, s' ens apar lo terroset de sucre, 'l «bobó,» donat á la maynada; per guanyárselhi la voluntat.

Es ben clar, qu' obertas las nostras fronteras per la part de Fransa, cap més regió d' Espanya n' es tan abonada com la nostra, per rebre de primera ma tots 'ls adelantaments científichs y artístichs d' Europa.

Ben net, qu' el génit catalá n' es més bó que 'l dels altres per apropiarsels y fersels seus tot seguit... y per llógica conseqüencia, hont lluytin catalans, han de vencer.

Per aixó fem notar aquí l' estrany del cas.

Si podém vencer en ciencias, corts y literatura, ¿cóm es que no doném senyals de vida en política y sobre de tots en economía, quant prevením d' un terrer qu' aquestas ciencias, son part de son modo deser y de viurer... y las portém tots dins del ánima?

S' ens sugereixen aytals reflexions, perque som abocats ara com ara á la revisió arancelaria previa dels tractats de comers qu' hem de formar ab las nacions estranjeras.

Y com sempre, no més ens recordém de Santa Bárbara quan trona.

Un cop el xáfeh passat.. ja no 'ns en cuydém més.

Una ratxada de sol, l' arch de Sant Martí ratllant el cel, ja 'ns acontenta.

Y mentrestant el poble treballador, la classe obrera, va patint gana y miseria.

Temperaments rutinarios, fiarém com de consuetut, l' informació dels arancels... no pas als més sabis, sino á quatre milocas de campanar, que son sempre 'ls mateixos fabricants que s' ho traspasan de pares á fills com herencia vinculada, que no més procuran fer las sevas conveniencias.

¡Que 's reventi 'l poble!

Solzament entrin pagant ben poch las materias primeras qu' ells gastan... mentres puguin fer el contrabando en gran y amagar 'l pago de contribucions... ¡'l demás ray!

No hi fa res que 'ls queviures vagin cars; que 'l pobre no pugui menjar, perque tot s' apugi, fora 'ls jornals... no vulguin dir res.

Quant vinguin vagas, ja sortirá la guardia civil.

Aferrats á las rancias ideas de protecció... á las sevas butxacas, las entitats económicas de Barcelona, encara viuhén un sigle enderreras.

P' els del foment de la producció nacional, tot va prou be.

P' el poble... va molt malament.

¡Alerta donchs, qu' ara n' es hora!

Per fern' lo caldo gras, á una dotzena que ja son prou ríchs, hem perdut Cuba y Filipinas.

¡Qui ho sap el que podem perdre ara!

Cal vigilarho.

¡Convé que no 's venguin el poble, lligat de peus y mans!

¡Que s' en olviden qu' el poble te de menjar!

¡Que després quan som á l' hora de las reivindicacions sociales, ningú vol las culpas!

¡Y quan esclati la dinamita, quan las bombas etgeguin la metralla enlayra, si 's queixan no tindrán pas rahó!

¡Massa poch!

CALIXTE PI Y XARAU

Un viatge à la Lluna!

(CONTINUACIÓ)

— «Janot», com un gran home
heu narrat la llegenda peregrina:
Jo 'm creya qu' era de broma;
per avuy sens faltarhi punt ni coma,
una historia heu contat semi-divina.

— Donchs vinga un got de vi — Teniu y anémsen:
— Y aquet guerrer, que hi diu? — vá preguntarme,
llessantne fum sa pipa:

vos ha dat gran plaher pogué ascoltarme?
vritat que mon parlá casi bé atipa?

— ¡Oh! no «Janot»; heu estat eloqüent,
com en Maura quan era president.

— Y tant mateix marxéu? — Si; que á la «Lluna»
ja 'ns deuen esperar ab candelétas.

— Deu vullga, bons minyons que hi feu fortuna,
y encara que siga d' una en una
arreplegar poguéu moltes pessetas,

— Conte'u 'l gasto donchs! — NINI, perdona:
pero de tu no cobro jo ni un céntim,
ni del guerrer aqueix que porta escona:
ma casa sempre oberta trovaréu,
y de quant hi ha dintre disposéu.

— Mil gracias bon Janot. — Lo cel vos guihi.
— Que no teniu caballs? — No 'ns fan cap falta;

per fer trenta mil llegüas en un hora,
bonas alas portém, y quan mes alta
vejém nostra silueta encantadora,
mes enllá volarém cercant la gloria
qu' ha de omplenar lo llibre de eixa historia.

Al arribá á la «Lluna»
vos tiraré un petó. — Ves, ves, bojota:
ab aqueixa careta com de pruna
y aquet nasset d' atmetlla, creu xicota
que si reyna no 't fan, serás Mascota.

— ¡Salut y adeu siau! ¡Fins á mes veure:
y aquells esmaltats camps deixantne ab pena,
d' un modo que 'l lector no ho voldrá creure.
creuharem d' un sol vol la inmensa plana
exhuberant de llum, bella y galana.

Los rius descapdellavan
sas ayguas vers lo mar que suan glatintne,
á las onas las dava que hi jugavan,
y aixó mirat de lluny ne pareixia
els quadrets d' en Galofre tot poesia.

Lo sol en ple domini
de sas grans facultats enlluhernadoras,
il·luminava un poble que 's diu: TINI;
y si 'l lector permet que l' examini,
hi passarém contents un parell d' horas

¡La qüestió es passá días!
y puig ab fe 'm llegiu saborejéune
de mon «viatje» llarch las mil follías,
y si trovesseu «sossas» mas poesias
per cástich cap per avall mos «Cants» penjéune.

Jo escrich á vola ploma,
sens cap llibre al devant, ni «Diccionari»
ni un trosset de gramática fent l' homa:
y are ab serio, are trist, are fent broma,
de versots vaig omplint tot un armari.

Encar no fa vuyt días
que venint de la «compra» la de casa,

portava cansalada y tonterías,
y 'l cor m' ompli de fel,
lo véurer que 'ls sigrons embolicavan
ab dos planas de mon «Viatje al Cel.»

Un tros de cansalada
tacava aquella escena en que Sant Pere
me doná al despedirse una abressada,
y al véurem profanat, fora de tino,
los «versos» vaig llessá, mes no el tossino

Vaig da una caixalada
á un tros de butifarra que imprudenta
's fregava ab lo «Cant» de la «Malena»,
y si la dona, al punt no 'm diu: — ¡dolenta!
d' aquella butifarra indigna y vil,
no 'n queda per recort ni el tros del fil.

¡Mes deixém «petitesas»
y escribintme «cansons» que 'l cor halaguin
remontemnos — al cim de las grandesas.

Ja 'l poble 's veu de TINI;
sas casetas pintadas que el sol daura,
convidavan a fer un determini,
y la NINI ab sas gracias seductoras
y ab aquell gran afany d' acontentarme
com tórtola que estima á totas horas
me digué: — ¡Mon amor! si es vostre gust.

— ¡Com vos vullgau, Senyora! — Be no 'm tractis,
ab tanta cortesía y tant respecte!

Recorda só ta esposa,
y si tos ulls no 'm trovan prou hermosa,
pera ferme felís pe 'l cami recte,
demanaré á n' els angels sa llum pura,
sa nitida blancor y sa hermosura.

Y si ni aixís ne logro
excitá ton amor com jo voldria,
al sol l' hi robaré sos raigs de gloria
y ab ells n' escalfaré ta fantasía
y si tampoch ne alcanço ta ventura,
será 'l profund del mar ma sepultura.

¡NINI! ¡NINI!.. Mereixes, ¡vida meva!
un altá dins mon cor per lo qu' ets bona:
ó jo faré, lluytant, la ditxa teva,
ó no torno may més á Barcelona!
¡Allá hont tu vagis, vull aná aná! ditxosa
vull que sigas ab mi, puig ets ma esposa.

Los dos nos abressarem,
y nostres llavis junts 's confongueren,
y ab efusió sublim 'ns delaytarem;
y 'l raig del sol cubrintnos
parexia un mantell rublert de gloria
protegent nostre amor y nostra Historia.

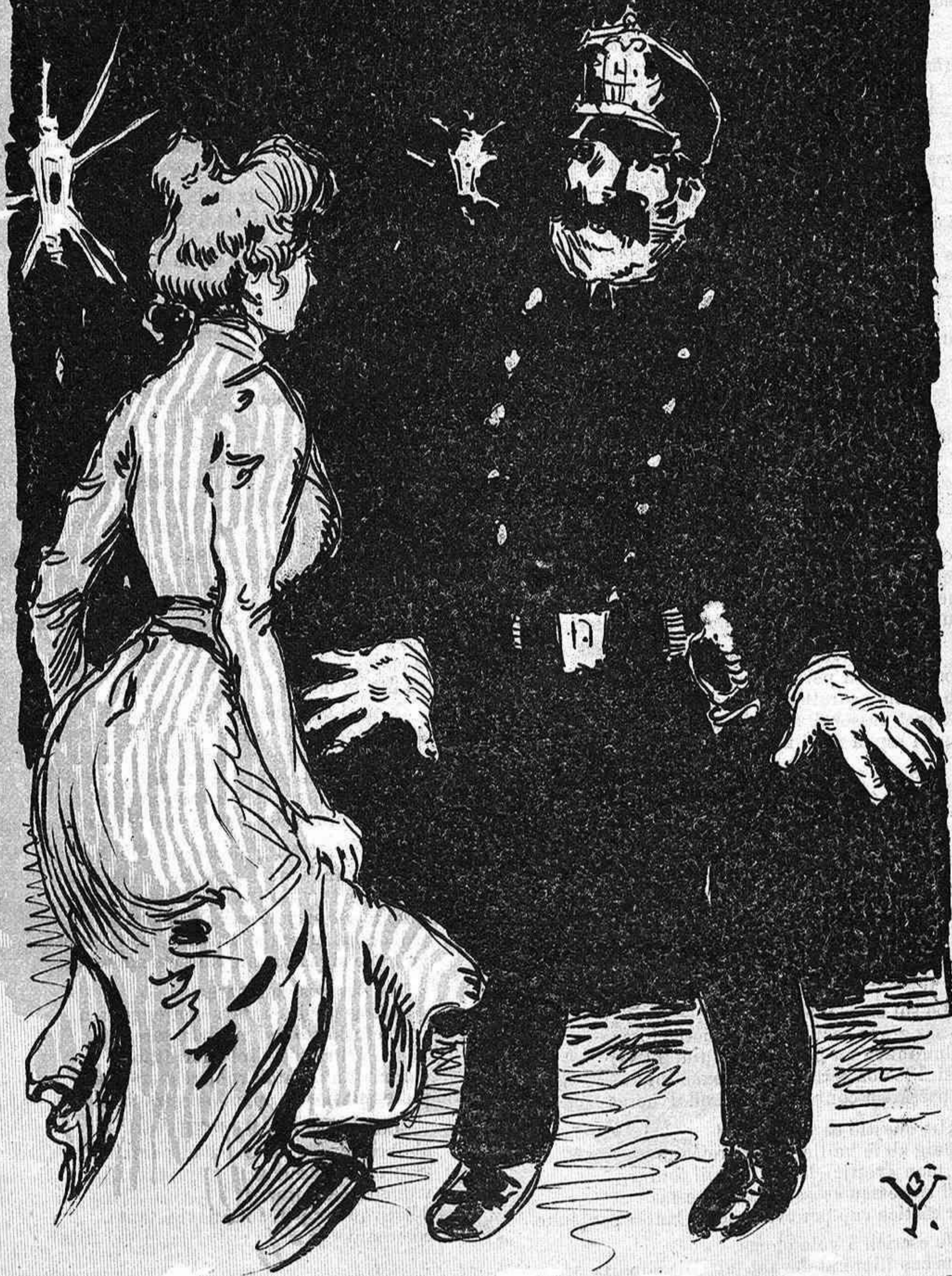
¡Los rossos cabells d' Ella
ab l' esplendor del Sol d' or parexían!
¡Son rostre fascinava!
y quan ne caminava
deixavan sas petxadas flayre tanta,
com nard y jessamí qu' el jardí encanta.

La setmana vinent
coneixeréu á TINI y á sa gent,

MARCELINO SANTIGOSA

(Seguirá)

Avuy per tu... demà per mi

—No poi passar; lo meu company compleix un acte del *servicio*.

LA TOMASA

Proposicions

—Encare 'ns arreglarém perque tots els negocis li curtin bé.

Un cas com un cabàs

(ISTÓRICH)

Si may tenen relacions per partida doble ó be ab dugas donas diferentes (com es natural) no fassin bromas, que de vegadas al abusar, (naturalment) dels xascarrillos, solen dur conseqüències extraordinariament esgarrifosas.

Un servidor de vostés estimava á una morena més maca, que cap de las morenas que pintém á LA TOMASA: ab uns ulls negres y fondos: de cabell graciosament ondolat y erisat. Ella també m' estimava de veras, tan es aixís, qu' escoltava totas las mevas paraulas, sempre dolsas, (perque he sigut sempre molt llatiné,) y l' havia jurat no se quantas vegadas de qu' ella era l' única y exclusiva dona, que tenia á n' el meu cor la marca de fabrica. S' ho havia cregut cegament y la veritat... jo també comensava á estimarla ab un amor intern.

Cada matí 'ns trovavam y l' acompanyava fins al carré Alt de Sant Pere.

Pero fills meus: un día anant ab ella m'hi va atrapar la María: una nena de vint anys: rossa com un angel: baixeta, de perfilats contorns. Ni qu' hagués caygut en Villaverde, m' hauria quedat més groch de lo que 'm vaig quedar. Sort que la morena no va adonarsen...

Quinas pessigollas sentia á tot dintre mon cos: quina munió de pensaments y embolichs s' hi regiraven pel meu cap.

- ¿Que li dirás á la María?.. ¿Que pensarà ella? ¿Cóm t' hi presentas? ¿No ho vulguin saber els interrogants y las respostas que 'm feya jo mateix!.. «Nada»: li dirás qu' es una cosina: una filla d' una germana de la meva mare: aumentarem més la familia: es més fácil de ferli creure qu' era una parenta, que no una coneguda.

A la tarde, que solia trovarme ab la María, vaig anarla á cercar, boy esporoguit y ab un fret que petava de dents ¡quina tremolor!

- ¿Sabs que tens molta barra? va dirme per saludo efectuós.

En broma, me las vaig tocar las barras, y ab carinyo y salamería hipócrita vareig dirli:

- Lo de sempre. ¿Potser t' has cregut qu' aquella noya era una novia ó... Fuig, fuig, mal pensada. ¿No la coneixes, per ventura? ¿No m' hi has vist anar diferentes vegadas?

- ¡Y ho confessas, pillol!..

- ¿Perqué negarho? Es una cosina germana que tenim á casa, mentres els seus pares están pera venir de Reus per viure á Barcelona.

L' havia convenut. Vareig sonriure entre mi y vaig dirme interiorment. - Que aviat s' enganya á una dona...

L' endemà com funció matinal, tornava á trovar á la Roseta, la morena dels dematins per ¡acompanyarla á la feyna...

No havia traspasat el carrer del Carme que ¡patám! se 'm presenta la María aturantme.

La veritat, jo no sé si estava á la Rambla, ó á un infern: era tanta la perturbació que tenia que de poch

vaig á parar á sota d' un cotxe de lloguer que corria al trot...

La María va mirar á la Roseta: la Roseta á la María: se donaren una mirada de «gata» y «gossa»: sols faltava qu' esbufeguessin.

La rossa més descarada que la Roseta, va allargarli la ma y ab rialleta mofeta va dirli:

Tant gust de conéixela: ja m' ho ha dit l' Emilio qu' era cosina germana d' éll: ¿que s' hi cullen pebrots á Reus?.. Ja ho sé que vosté es de Reus..

Com es natural, la Rosa va mirarme y enfadada com un dimoni va dirme:

Es un pillol vosté: es un valent poca vergonya. Y se 'n aná tota sola avall deixantme ab la inoportuna rossa.

Aquesta exclatant una forta riallada, va donarme una empenta, que 'm feu ab 'ls peus girar un cove d' una pobre dona que venia oliyas á l' entrada de la Porta Ferrisa...

¡No ho vulguin sapiguer quin escándol va mouer la maranyera... La María havia fet la «desaparición de una señorita»..

Tothom em mirava y 's posavan á riure, corrent veus de que la dona, la meva dona, (no la promesa), m' havia pegat porque me las corria ab un altra fulana.

Desde aquell día que no hi passo pel carrer del Carme, ni de la Porta-Ferrisa... tinch por de tornar á trovar á una de las dugas «ninfas maníferas».

No 'n fassin de bromas aixís, y menys en aumentar la familia, donchs portan conseqüències funestas.

EMILI GRAELLS

A M' AYMIA

Quan serém tots dos
tu serás ditxosa,
quan serém tots dos
jo seré ditxós.

Tranquilets viurém
aymantnos sens treva,
tranquilets viurém
¡oy, videta meva?

Lo que tú voldrás
jo voldré m' aymia,
lo que tu voldrás
será m' alegría.

Lo que jo voldré
tu també voldrás,
lo que jo voldré,
tu respectarás.

Y aixís tranquilets
passarém la vida,
y aixís tranquilets
gosarém sens mida,

¿Veritat amor?
¿veritat aymia?

¿veritat amor
que l' amor 'ns guía?

Quan serém tots dos
tu serás ditxosa,
quan serém tots dos
jo seré ditxós.

RAMÓN AMORÓS ESTEBANELL

Un modelo

Tipo de l' aristocracia
de smokin, levita ó frach,
ben descrit ab molta gracia
pe 'l gran escriptor *Balzac*.

«Ell perteneix al número d' aqueixos homes que impresionan de cop y volta, y que, al poch temps de freqüentar 'ls salons, á n' ell se enfocan totas las miradas.

«Se distingeix, ans que tot, en lo descuydat... cuydat del vestir: lo seu trajo acusa una senzillesa estudiada, y 'ls seus ademans volen revelar *un tant se ni en dona* de las conveniencias socials qu' ell es lo primer en serne esclau com de la moda.

«Habitualment dú una ma ficada á l' overtura de l' hermill, copiant la mateixa postura qu' ha fet célebre 'l retrato de Chateaubriand pintat per en Girodet; empró dú la ma aixís no tant per semblarse á aquell home eminent, com per rebregar—á tall d' indolencia efectada—'ls prechs de sa enmidonada petxera.

«Aixís que 's posa á parlar, fa anar tots 'ls muscles de la cara ab una bellugadissa de membres que fa posar nerviós.

«Y parla ben alt per' que 'l sentin, y per res crida, com si 'l fer l' enfadat sempre li dongués importancia.

«Acabat d' haver xerrat molt y no haver dit res, comensa á donar passeigs curts de tort y de través pe 'l saló, sense mirarse á cap dona y donantl'hi la esquena quan s' atura, ab las mans encreuhadas al darrera dessota del frach.

«Du 'l bigoti esbullat, la barba esbarriada y 'ls cabells... escabellats, tot aixó fet expressament pe 'l perruquer. Te la convicció de que aixó fa mes *curridu*

«Dels seus comentaris á tot lo que sent dir ó á tot lo que llegeixen no més ne resultan sátiras arreplegadas y repetidas.

«Fa gala d' un ingeni excepcional, per no voler semblarse ab ningú en lo seu modo de discorre y d' apreciar las cosas. Se creu tenir molt... mon, que no se lo que vol dir.

«Gasta, casi sempre fora de tó, un humorisme, no agre-dols, agre no més. D' aqui prové que fereixi l' amor propi y la dignitat de tothom y que no sigui simpátiich ni solzament agradable á ningú.

«Ell critica y satirisa sempre. Tots 'ls líterats y artistas, per ell, son uns., aprenents, servils imitadors, encare que créhin.

«Te un gran dó d' assimilació ¡aixó sí! Dels conceptes que valen ne fa un pastitxo y ho serveix á las sevas relacions socials com á obra propia.

«Al Ateneu 'l veuréu sempre á la Biblioteca, pero no llegeix may res: sempre mira 'ls *sants* de las Ilustracions. Y sempre á una punta de taula.

«Ab las donas no hi vol res. S' entén, en qüestió d' enrahonarhi, per que no 'ls hi sab que dir, y encare no ho prova, ja ha ficat la pota. Sempre las fa riurer... de fástich.

«Y tants que n' abundan d' aqueixos tipos pe 'ls salons!

«Son d' una rassa degenerada que no desapareixerá may.

«Despreciémlos... y compadimlos»

Trasplantat á son istil
per en PEPET DEL CARRIL

Lo qué ambiciono

Un niuhet prop del mar, niu de ventura
hont vingués á besarm' l' ona amorosa
y sentís la cantada misteriosa
qu' ab son etern vayvé l' Occeá murmura:
un niu sobre la roca agreste y dura
que l' horintzont rondeja majestuosa,
hont la llum es mes clara y mes hermosa,
lo cel mes blau, la brisa molt mes pura...
Un niu ple d' ilusions, plers y esperansas,
hont tingués mon amor per companyia
y gosés sens miserias, ni recansas,
la ditxa que mon cor amant ansia;
y un cop farts estiguessim de gosar,
escullir facilment per fossa el mar...

EMILI REIMBAU PLANAS.

RÁPIDA

¿Que hi feu penjats al cel, llamps y centellas?
¿Per quin objecte Deu vos ha creat?
¿Que sou, segons se veu en vostras provas,
instruments de fer mal?
Donchs, enjegueu al lluny vostras cadenas,
caygueu de punta, feras, rabiant,
sobre las closcas anti humanitarias,
de molta gent que hi ha,
que no son més que llops vestits d' ovellas,
vividors, farsants;
per culpa d' ells lo poble irat renega;
per culpa d' ells lo poble 's mor de fam.
¿Espereu que la mort, oh, llamps y bólits,
arregli aqueix fandango colossal?
¿ó potser voleu veure
com lo poble, agrupantse d' un plegat,
esmicola, esbossina, despedassa
y vessa rius de sanch?

RAMPELLS

IMPOSSIBLES

Per un metalúrgich: vestir els mecheros *Aïter* ab camisetas de criatura.
Per un sastre: confeccionar una americana (xarop) y cosirhi botons de rodas de carro.
Per un ataconador: posar *mitjas solas* ó mitjons y talóns ó recibos á unas sabatas.
Per un gastrónom: menjar ab la... vista.
Per un geperut: viurer ab l' esquena dreta.
Per un paleta: formar un sostre ab vigas d' esquena.
Per un arquitecte: trassar un plano sobre un papé... ridícul.

R.

Es necessari que consti com una de las grans conquestas del Progrés. El dia 11 de Febrer ha sigut aquest any solemnisat ab domassos als balcons, no sols a la LA PUBLICIDAD si que també al carrer. del. Bisbe y de molta gent clerical y adinerada. Es un fet que val la pena de ferlo pregonar pe 'l nunci.

Pendrán part al centenari de un ingeni nacional, el Quixot de l' Alcaidia y el Xanxo municipal.

DESDE 'L MEU OBSERVATORI

Lema: La dona ser un forat

(Peesía distingida ab el tercer accésit á la Flor Natural, en el Certamen literari humorístich de La Bisbal.)

Si 't creus que ningú 't veu
quan tu te llevas
t has ben equivocat
nineta meva
perque avuy he pogut
(mitx d' esquitllentas)
veure tot lo que fas
quan te despertas.

Entra en ta cambra 'l Sol
per la finestra
y ell es qui t' anuncia
l' auba riallera
basant tas finas carns
¡d' una manera!
qu' hasta he tingut del Sol
avuy enveja!

T' aixecas quan el veus
y 'ls ulls te fregas
Y allavoras ¡qu' hermosa
t' he trovat, nena
mostrant ignosceniment
ton bell pit verge!
No recordo en ma vida
¡y aixó qu' ets bella!
que jo t' hagués vist may
tant encisera.

Per fi has cubert ton cos
ab finas sedas

y has anat al *labavo*
bastant .. lleugera
A n' allí t' has rentat
estantne sempre
enfront d' aquell mirall
que tant te tempta!

Després de pentinar-te
y estar ben neta
veig qu' un pinzell agafas
sens complacencia
y damunt de ton rostre
com de ma mestre
comensas á fet ratllas
ab enteresa
posante després *polvos*
polvos y essencias
y de cotó manyochs
á las caderas.
y á n' altres parts que 'm callo
sols per prudencia.

Quan á veure he tornat
ton rostre, nena,
no m' ha semblat tant gay
com ans de ferte
¡tantas operaciós!
¡tantas futesas!
que puch dirte en vritat
(y no t' ofengas)

qu' has perdudas tres horas
per ser mes lletja.

¿No tens, á cas, uns ulls
com moras negres,
y un cabell com fil d' or
fi com la seda?
¿No tens, acás, un cos
com la palmera
qu' ab *garbo* sens igual
sempre 's cimbreja?
¿Y uns llabis de carmí
y un nas y orelles
modelats ab tal art
qu' en conjunt semblas
molt mes que dona, un angel
sobre la terra?

¿Perque, donchs, nina 't pintas
si ja ets tan bella?
¿Perque eix afany omplinte
tant las caderas?
¿En pinzell y colors
digas ¿que hi cercas?

¿Dons á cas protecció
¡confesaho nena!
á n' algú que fabrica
cosas d' aquestas?

V. CALDÉS ARÚS

FULLAS

Mon cor es un calendari
enganxat á la paret,
te un desengany cada fulla
y cada dia un secret.
Aixís que tu ab ma febrosa
las segueixes arrancant,
dintre mon cor d' una en una
jo me las vaig apilant,
neguitós esma-perduda
més que febrós plé d' esglay.
Son las fullas de la vida
las que no s' olvidan may.

Mes valdría certas terras
qu' aixecan el pich tan alt,
tot lo que per munt s' elevan
que l' enfonzessin cap baix.

RAMONET DEL CAFÉ

*
**

¡Quinas pretensions, senyors,
que té avuy tota la gent!
la duquesa vol un novio
que sia tant como lo rey;
vol un duch, comte ó baró,
per sa filleta, el banquer;
los pagesos, menestrals;
y al fi ningú trova res
mes, que vergonya, miseria,
disgustos y plors, perque,
per posar los fills á tó
gastan fins lo que no 's te...
y 's quedan sense cap quarto
y ab els fills, per sempre. Amén.

Si es desgraciat lo país
hont la política reyna,
¡calculin lo que es Espanya
hont cada home te una ideya!

PERE VALL

A una poncella

Poncelló que ab ansia tendre
jo so vist esbotonar:
quan oviro que tos pétals
dins del calze empresonats,
prenen forma exhuberanta
de la vida al dols escalf
fas que enveji l' aura pura
que 'n tot temps acariciant
te bressola en eixa prada
hont tants richs pitxers hi ha!
Bell plansó d' una brotada
la més gerda que té 'l camp
¡qui pogués se 'l que tos sèpals
amorós deslligará?

¡Qui fos burinot ó abella
ó be oreig enjogassat,
per portarte 'l fecond génesis
qu' ha de ferte procrear!

ANTONI ROQUETA

A la vejez, viruelas

—Si, nebot meu, m' hi casat tart; pero hi trovat una muller guapíssima.

—Estimat nebot: tinch lo gust de presentarte la teva tia

101

Encara no hi som, y ja hi ha qui torna á furgar per fer reviurer 'l Carnestoltas á Barcelona.

Aixó es una bojeria.

Un Carnaval pot organisar' en poblacions de reynat curt, mes no 's pot, ni 's deu fer en una ciutat cosmopolita de la magnitud de la nostra.

Si anys atrás, un Espardenyer y un Canonge pogueren donar á la ciutat lluhits Carnestoltas, fou degut á que 'ls temps s' ho portavan y Barcelona no era res del qu' es avuy en dia.

Ara tot 'l que passi d' una festa de vehinat, es impossible y deu resultar bunyol per forsa.

Las cabalgatas qu' els darrers anys han volgut organisar diferentas societats particulars, 'ns donan la rahó, sens esfors de cap mena.

Per fer una «comparsa» de teatro de tercera classe m' s val no posars' hi.

Per fer 'l que caldría, 's necessitan dispendis que son malaguanyats.

¡Per altre cosa fan falta!

Tot 'l que 's proposa, no es mes que «papadineru» pe 'l algun llest, que busca 'ls quartos de l' Ajuntament, en classe de subvencions y del púb'ich en qualitat d' almoyna.

Y aquesta no s fa aixis.

Per ara, acontentemse ab las coplas de cegos y esguerrats, que captant pe 'ls carrers aixordan á la gent, ab bombos, timbals y gaytas destrempadas... visitant de pasada las tabernas.

Fins aixó 's deuría privar.

Ens fa abaixar la cara.

✱

La Companyia d' omnibus «La Catalana» ja no s' acontenta ab espatllar els empedrats de Barcelona.

Tot just s' ha acabat d' empedrar la Rambla de Catalunya, ja hi ha posat una corrua dels seus cotxes, anomenats «riperit» qu' ab las llantas de las rodas tallantas com ganiets, es cuydan de trinxar com carn de mondonguillas l' empedrat nou.

Pero aixó, es res.

Per negoci groixut, y que 'l comprova 'l aixeribiment de la gerencia, es lo quin ha fet llogant l' edifici del carrer de Consell de Cent, per quartel de la Guardia civil.

Ab deu anys de contracte d' arrendament, la Societat propietaria 's cobrará 'l preu del inmoible qu' es de 100.000 duros.

Y acabada la decena, 's quedará ab la casa y la Guardia civil tindrà de fer un arrendament nou... ó bé comprar la casa.

Es á dir; la segona part de l' historia dels dochos convertits en quartels de caballeria.

Si no 's tractés d' un assumpto d' interés públich, ni menos en parlariam... mes ¡son interessos del Estat!

¡Es clá que 'l negoci rodó, no 'l deu fer sols la Companyia Catalana.

La Guardia civil, te coronels y comandants, que vetllau els seus cabals..

¡Y vetllats per la Guardia civil...

Prou... «no digas més, que prou has dicho.»

L' Ajuntament d' Elda, ha pres l' acort d' esborrar lo nom del carrer d' Espronceda tornantlo á batejar ab lo d' Antón Daura.

Las cendras del gran poeta castellá, no han fet pas mohimient al saber l' acort.

Ben segur que 'l «cantor» somriuria despreciativament, si 's pogués enterar dels fets del tal Ajuntament...

Que deu dir: ¿qué 'ns pot donar l' Espronceda?

¿Qui pot ser aquet senyor?

Perque 'ls «personatjes» no 'l deuen conixer ni de sentir' anomenar.

Ara 'n Maura... ¡oh! aquest es estat presi'ent dels ministres y pot tornarho á ser.

Aquest es dels que remenan las cireras.

¡Donchs aquest es el bo!

✱

S' ha mort fa pochs dias 'l poeta salmantí en Galant; un autor de tendras y frescas poesias endressadas al poble, del que n' estava emprendat

S' ha tractat d' alsar un monument, que l commemori á sa patria y fasi eterna sa memoria.

Y tal dit, tal fet.

Com si ho fesen apostas, 'l ministre ha fet l' encárrech de cuidarsen al capitá general; al bisbe y al governador civil

Ara aquets buscan qui dongui 'ls quartos.

¡Pobret Galán! Ja farà bon sol, quan t' alsin l' estatua.

✱

Tenim 'l nunci á Barcelona.

¡No s' en riguin encaral

No 'ls parlém d' aquell nunci de la trompeta, l' antich estira cordetas, tingut pe 'l poble com hom' vil.

No volém dir aquell que fa las cridas de la carn y del peix... quan n' hi ha de sobras.

Res d' aixó.

Volém parlar del nunci del Papa... qu' ha vingut expresament per acabar de fer Cardenal á Mossen Casanyas... que no tenia encara tots 'ls requisits legals.

Per sort, ara ja 'ls té, mes la carn, ni 'l pa, no s' han abaixat de preu.

Perque 'l tenir Cardenal ab «palium» y tot, s'ha de pagar mes, encara que no 'ns serveixi gayre.

¡Sempre vesteix!

✱

S' han desfet com fum... com boyra ploranera, las il lusions mes fermas.

En Dato, ja no 'ns vé á veurer...

¿Qu' encara li dura la por á las ovacions?

En Maura, vindrá d' «amagatotis»... si vé, per embarcars cap á Mallorca.

Tampoch vol ovacions.

Totas s' han de guardar per en Silvela.

Aquest no 'ns vindrá á veurer com á polítich.

¡S' ha retirat!

Vindrà... com á sabi.

Vol conixer 'ls de l' Ateneo, y amidar si saben tant com ell.

Tat-lán,.. tat-lera .. senyor Pera.

✱

Un embaixador de Roma, bo y anant d'etiqueta al ball, veyent 'l diamant com un cigró de tan gros, que 'n duya á l' anell una dama que tenia la ma molt lletxa:

La veritat, senyora,—li va dir:—m' estimaria mes l' anell que no pas la ma.

Y jo, senyor—vá replicar la dama—assenyalant lo «Toisó d' or» que del coll li penjava, mes m' estimaria 'l ronsal, que no pas l' ase.

✱

Lo diumenje vinent tindrà lloch en lo Teatro Moderno de Gracia, l' estreno del saynete líric *La Pepa Maca* original del nostre estimat company de Radacció D. A. Guasch Tombas ab música del mestre D. Ramón Blay.

Desitjém als autors un éxit complert.

✱

Avis important

A tots los llibreters, magatzéms d' objectes d' escriptori y empresas periodísticas, los recomaném los Srs. **TOST GERMANS** que viuhen al Arrabal baix de Jesús, núm. 2, en Reus, perque dits senyors tenen un modo de cumplir sos compromisos tan extraordinari que 'ls honra sobre manera.

De moment sabém que nostre editor senyor Estany te un compte pendent ab ells, y no pot lograr cap més resultat que aceptació de lletres que no pagan y l' envió de postals sense compliments de pago.

TEATROS

PRINCIPAL

L' estima que porta al primer actor en García Ortega lo públich d' aquest teatro, va quedar altre cop comprobada la vetllada de son benefici.

El adversario bonica comedia del teatro modern, fou representada pe 'l beneficiat ab tots els primors de que fa gala quan vol treballar... y ho vol casi sempre.

Sos companys sens arribar á la mida de la companya de la Comedia de Madrid, ne van sortir discretament.

Ben segur que no s' havían preparat molt ensajant y aquesta manera d' obras han de correr molt lllisas.

No 'ns resta temps, per parlar del estreno de *Fernando el calavera*, arreglo en tres actes d' un *vaudeville* francés, que fa trencar de riurer.

La setmana entrant parlarém de la bondat de la traducció y dels executants, qu' aquesta vegada apuntan dret al blanch.

ROMEA

Lo quadret dramátich titulat *Maria* original del jove escriptor Sr. Nadal, va agradar á tota la concurrència, tributantse al autor una justa ovació en son final qu' es de verdader mestre per lo que denotá possehir gran intuició dramática.

Que *Maria* es obra d' un principiant en lo teatro, se vegé per la monotonía en los parlaments y en la repetició de sos conceptes, pero á ferse corre un xich las estisoras en alguns diálechs, resultaría una obreta molt sentida.

Dimars passat s' estrená un drama titulat *De bon*

trem original d' un company en la premsa, lo seyor Folch y Torres, habent tingut un verdader éxit, (lo primer de la present temporada).

La importancia que dita obra se mereix, fa que reservém nostre judici crítich pera la setmana próxima, puig avuy no tenim temps per aixó.

NOVETATS

Lo gros públich s' hi tira de cap.

Cada representació un plé, y las obras per estrenar á la cartera.

Surt tot lo *repertoire* vell... y en Pinedo fent de las sevas.

Ens han dit qu' aviat vindrá en Palmada, á reforsar 'l quadro de companyia que ho necessita be prou.

Lo tenor comich León, es poch fiero; mes ben dit: massa manso... encara que fassi l' atrexit.

Sort d' en Perez Cabrero, que s' en cuida.

(CATALUNYA ELDORADO)

Sense ánimos de bescantar á ningú, vam estampar l' altra setmana 'ls noms dels autors de *El organista de Móstoles*, darrer estreno d' aquest teatro.

Pe 'ls qu' hem conegut la saladísima Sofia Romero y encara més salat en Julianito Romea, qu' ell mateix 's deya *Romea el malo*, representant *Mam' zelle Nitouche*, no hi han altres colegialas, ni cap més organista posibles.

Sobres la falla de l' *L' organista de Móstoles*, no li trobém ni la gracia ni 'ls atreviments acompasats de l' obra francesa.

Ara la música encara la trobém més nyoya.

No 's comprén els éxits d' aquesta obra á Madrid.

Aquí pot pasar perque la fan molt be en Juarez y la seva quadrilla.

Y sort d' ells.

Lo públich content cada vetlla de veurer *Las estrellas*.

Aquesta vuitada resucitan *El Grumete* que si 'l fan bé tornarà á agradar.

Tot seguit estreno de *El cochero* qu' es original dels mateixos autors de *El Túnel* que tant va agradant.

TIVOLI.—CIRCO EQUÍSTRE

Lo dissapte passat, se va estrenar en aquesta *casa*, un divertiment de ball gimnástich-clownesch, en qu' hi prenen part fent cabriolas y salts mortals: 45 personas entre homes y donas; grans y xichs.

Fou molt celebrada l' ocurrencia... y las bonas formas de las *clownesas*, aixís mateix com 'ls richs trajos que vesteixen..

Per efecte dels molt anys de dejuni forsós, que m' ha ocasionat la perdua de las facultats artísticas - teatrals, hi van haver moments que 'm rodava 'l cap de tanta bellugadissa y mohiment.

Mes; com que «quien tuvo, retuvo y guardó para la vejez» engrescat per aquella pluja de salts mortals, que va arrancar l' aplaudiment del públich, hauría saltat á la pista, malgrat 'l reuma que 'm fa dur sabbatas de simolsa... si no arriba á ser l' avi Valero que 'l tenia al costat y 'm va aguantar.

¡Fins aquí 'm va portar l' entusiasme!

La pantomima *Siberia ó la lucha por la vida*, está anunciada pera lo dissapte proxim, que s' ha aplassat á causa de la complicació que hi ha en la mateixa y haver sigut necessaris alguns ensaigs extraordinaris.

UN COMICH RETIRAT.

Entre marit y molla

—Julia, infiel, ¿que potser t' en vas al ball de màscaras?

—No, que ja 'n vinch; m' amohinan tant los teus ronchs, que hi fugit mentres dormías.